

- Ukraine]. *Ahroekolohichniy zhurnal* [Agroecological journal], no. 1, pp. 7–13 (*in Ukrainian*).
15. Official web-site of the European Commission. Available at: [http://ec.europa.eu/dgs/health\\_food\\_safety/information\\_sources/docs/from\\_farm\\_to\\_fork\\_2004\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/dgs/health_food_safety/information_sources/docs/from_farm_to_fork_2004_en.pdf) (*in English*).
  16. *Slyca Yu.V.* (2015). Vymohy yevropeyskykh torhovykh merezh do natsionalnykh silskohospodarskykh ta kharchovykh produktiv, shcho importuutsia v YeS [Requirements for European trading networks to national agricultural and food products that are imported to EU]. Kyiv, 50 p. (*in Ukrainian*).
  17. *Keivan M.P., Tertychna O.V., Keivan O.P.* (2012). Bioindykatsiia stanu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha v zonakh roztashuvannya tvarynytskykh gospodarstv (metodychni rekomendatsii) [Bioindication of the environment in the areas of livestock location (guidelines)]. Kyiv, 16 p. (*in Ukrainian*).
  18. *Kukurudzjak K., Masberg I., Brigas O.* (2014). Bioindication is light and informative way of ecological assessment of environmental condition. *Ekolohichna bezpeka ta zbalansovane pryrodokorystuvannya v ahropromyslovomu vyrobnytstvi* (3.07 2014) materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Kyiv: DIA, 258 p. (*in English*).
  19. *Furdychko O.I., Lavrov V.V., Konishchuk V.V.* (2010). Ahroekolohichni aspekty okhorony navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha na zasadakh zbalansovanoho rozvytku [Agroecological aspects of environmental protection on the basis of sustainable development]. *Ahroekolohichniy zhurnal* [Agroecological journal], no. 2, pp. 5–11 (*in Ukrainian*).
  20. *Hlazun V.V., Tsarenko O.M.* (1999). Ekolohichniy monitorynh yak systema otsinky stanu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha [Environmental monitoring of as an assessment system of the environment]. *Visnyk Sums'koho derzhavnoho ahrahnogo universytetu, Seriiia «Finansy i kredyt»*, no.1 (6), pp. 165–169 (*in Ukrainian*).
  21. *Krysachenko V.S.* (1996). Ekolohichna kultura: Teoriia i praktyka [Environmental Culture: Theory and Practice]. Kyiv: Zapovit, 227 p. (*in Ukrainian*).

УДК: 332.12(477-22)

## СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Н.М. Рідей, Ю.А. Кучеренко

*Національний університет біоресурсів і природокористування України*

*Здійснено теоретичний аналіз нормативно-правової, довідкової і науково-методичної літератури щодо визначення і трактування понять «сільські території» та складових їх структурно-організаційної будови, а також встановлено їх структурні складові й організаційні особливості. Розроблено структурно-організаційну будову сільських територій для обґрунтування соціо-економіко-екологічного потенціалу під час екологічного оцінювання їх стану і розвитку.*

**Ключові слова:** *сільська територія, місцевість, мережа, сільський населений пункт, сільське поселення, сільський район, регіон, соціо-економіко-екологічний потенціал сільських територій.*

Більшість вчених – агроекологів, екологів, соціологів, а також політиків, бізнесменів, і, зрештою, середньостатистичних громадян України визнають свою державу аграрною не лише за функціонально-господарською специфікою, але й за природно-географічними, ґрунтово-кліматичними

умовами та соціально-ментальними особливостями українського світогляду. В сучасних суспільних умовах зниження якості життя українського селянства – зuboжіння, погіршення стану здоров'я, безробіття, відчаю і зневіри у майбутній розвиток аграрного сектора постає необхідність перегляду територіальних і методологічних підходів до визначення соціально-економіко-еко-

логічного потенціалу стану і можливого розвитку сільських територій, оскільки їх потенційний розвиток можливий не лише завдяки зовнішнім, а й, насамперед, внутрішнім ресурсам. Тому першочерговим має стати теоретичний аналіз понятійно-категоріального апарату понять і їх тлумачень, а саме: сільські території, місцевість, село, поселення, сільський населений пункт.

### МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вихідні джерела обґрунтування визначень щодо агросфери та її складових можна розподілити за цільовим призначенням, серед яких: нормативно-правового змісту – закони, підзаконні акти та засоби технічного регулювання – закони України, відомчі постанови, накази (міністерств, відомств), стандарти, настанови; тлумачно-довідкового – словники, довідники; науково-методичного спрямування – теоретико-методологічні визначення, обґрунтування учених провідних наукових установ.

Останні дослідження і публікації понятійно-категоріального апарату були присвячені структурно-функціональній характеристиці складових агросфери [1] та передумовам формування сталого розвитку, у т.ч. сільських територій [2], а також науково-методичним підходам до соціо-економіко-екологічного моніторингу агросфери [3, 4].

### РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Розглянемо трактування сільських територій, наведені в нормативно-правових документах і їх проектах. Проекти Законів України «Про планування територіальної інфраструктури сільської місцевості» та «Про упорядкування сільської поселенської мережі, поглиблення принципів міського самоврядування у сільській місцевості та сприяння деурбанізації народонаселення» визначають: «сільські території» – виражена сільська місцевість з частиною сільського населення понад 15–50%, а також території, що мають 15–50% мешканців села від загальної чисельності усіх жителів; «господарська територія сільського

поселення» – територія сільської ради, до якої входять населений пункт, розташований сільськогосподарські й інші угіддя, площі під лісами, водоймами, шляхами і комунікаціями обслуговування його мешканцями; «сільська місцевість» – територія з сільськими поселеннями, сільськогосподарськими, лісовими угіддями, водоймами, інфраструктурними об'єктами, на яких зайняті мешканці сільських населених пунктів, об'єднання яких включає сільську поселенську мережу (за сукупністю соціальних, виробничих інфраструктурних складових).

Нинішні спроби узаконити визначення «сільські території» у проектах Закону України «Про сільське господарство» тлумачать поняття як сукупність сільських населених пунктів (сіл, хуторів, селищ, слобідок) і прилеглих (земельних, водних, лісових, рекреаційних) ресурсів, історично сформованих у законодавчо визначених межах, а також як адміністративно-територіальну (села, ради) і територіально-функціональну (виробничо-галузева) структури, що забезпечують умови праці (переважно сільськогосподарської), життєдіяльності селян та продовольчої безпеки країни; сільські поселення, мережа – історично сформовані територіально-адміністративні одиниці з природним, трудовим, виробничим, економічним, соціальним та екологічним потенціалами, що здатні уможливити ефективне функціонування сільськогосподарської діяльності.

Проекти названих законів не були впроваджені в життя. Проте ще в 2004 р. Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» визначив «сільську місцевість» як територію, що розташована за межами міст і є переважно зоною сільськогосподарського виробництва та забудови. У постанові Національної комісії за № 115 «Про затвердження Методики розрахунку плати за приєднання електроустановок до електричних мереж», що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, сільська місцевість також визначається як адміністративна територія, за винятком міст та селищ міського типу.

На сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України в проєкті Концепції розвитку сільських територій наводиться таке трактування поняття сільських територій: «Це історично сформований елемент поселенської мережі, що поєднує всю сукупність населених пунктів – селищ, сіл, хуторів, односімейних жилих утворень, що перебувають під юрисдикцією сільських (селищних) рад». Аналогічно тлумачать цю категорію учені С. Мельник (2004) та П. Саблук (2005).

Отже, у нормативно-правових актах та їх проєктах поняття «сільські території» і «сільська місцевість» ототожуються. У науково-методичній літературі визначення сільських територій (місцевості) можна групувати за двоаспектним феноменом:

- по-перше, як сільську місцевість (територію) з сільськими населеними пунктами і поселеннями з природними й антропогенними ландшафтами (Прокопа, 2005, 2007), у т.ч. як зони сільськогосподарського виробництва і забудови (Юркевич, 2010); як територіально-просторове поняття, незалежно від способів землекористування й ступеня економічного розвитку секторів економіки, що включає населену місцевість поза містами з її природними умовами й ресурсами, сільське населення та основні фонди території (Чепурних, Новосьолов, Мерзлов, 2006); як населені пункти, окрім міських, робітничих курортних та дачних селищ (Корнев, 2009); як земельний простір з сільськими населеними пунктами, де проживають селяни і виробляється сільськогосподарська продукція (Белевят, 2010); як населені пункти неміського типу, території окремих міст, що зайняті під аграрне виробництво та мають економічний потенціал, який забезпечує їх ефективне функціонування (Ключник, 2011); як багаторівневу систему з ресурсною базою для функціонування і розвитку сільського господарства, життєдіяльності селян (Павлов, 2009) [5];

- по-друге, як просторово-географічне середовище, місце проживання і виробничої діяльності сільськогосподарського напрямку та рекреації в межах певного на-

селеного пункту з місцевим самоврядуванням селищної ради, що забезпечує життєдіяльність селянства та агровиробництво (Єрмоленко, 2010) [6]; як соціально-просторові утворення (з поселень, населення, виробничих комплексів, інфраструктури, земель сільськогосподарського й іншого призначення) та природні середовища, що виконують виробничі, природоохоронні рекреаційні, соціальні функції і мають ресурсний потенціал (Прадун, 2005); як багатофункціональні (природні, соціально-економічні, виробничо-господарські) структури, що характеризуються природною специфікою (ландшафту, демографії, поширенням, угіддями, біорізноманіттям) та соціально-виробничою інфраструктурою (Гончаренко, 2009); як відкриті системно-структурні утворення, що охоплюють ресурси (природні та матеріально-технічні), інфраструктуру (соціальну й виробничу), сільське населення (його щільність) у певних територіальних, адміністративних межах з організаційно-управлінською системою забезпечення виробничої й соціально-економічної діяльності (Ігнатенко, 2010); як територіально-просторові комплекси з землями (сільськогосподарського та іншого призначення, природно-заповідного фонду), що об'єднують сільські населені пункти зі специфічною адміністративно-управлінською, виробничо-економічною, соціально-культурною діяльністю (Кульганік, 2010).

Існують і такі трактування сільських територій, що є універсальними для визначення будь-яких територій без урахування організаційно-функціональних особливостей їх структури. Так, В. Славова, О. Коваленко (2007) пояснюють їх як економіко-екологічну категорію, регіонально-територіальне утворення зі специфічними природно-кліматичними, соціально-економічними умовами та взаємопов'язаними й збалансованими (економічними, екологічними, енергетичними, трудовими, матеріальними, інформаційними) ресурсами для створення суспільного продукту й життєвого середовища для сучасного і майбутнього покоління; В. Юрчишин (2005), О. Дем'я-

нищина (2008) обґрунтовують їх як багатофункціональні територіальні (природні, соціально-економічні, виробничо-господарські) утворення, що характеризуються певними особливостями. Останні визначення мають системний характер і можуть застосовуватися не лише для сільських територій.

У тлумачно-довідкових словниках [7] «сільське поселення» – це населені пункти, місця, у т.ч. змішаного типу (окрім міських поселень), жителі яких зайняті переважно сільсько- і лісогосподарською (у т.ч. полюванням) діяльністю та іншими видами обслуговування (промислового, транспортного, будівельного), а село – велике сільське поселення і місцевість [8].

У словнику з агроекології за редакцією академіка О. Фурдичка поняття «сільський населений пункт, сільське поселення» трактується як населений пункт, сформований переважно на основі сільськогосподарського виробництва, з невеликою чисельністю населення, малоповерховою житловою забудовою і присадибними ділянками. Крім сільськогосподарського виробництва, сільські поселення можуть виконувати й інші функції: транспортні, рекреаційні, лісозаготівельні та лісообробні, рибальські, промислові, бути місцем проживання трудових ресурсів, що працюють у місті. Сільські населені пункти виокремлюють за суспільним поділом праці – сільськогосподарські, або аграрні, комплексні, мішані, несільськогосподарські. За кількісною ознакою – більші (понад 5 тис. жителів), великі (2–5), середні (1–2), малі (до 1 тис. жителів) [9].

У словнику-довіднику з соціально-економічної географії за редакцією А. Горкіна наведено таке визначення села: 1) у вузькому значенні – тип великих сільських поселень, зазвичай мають церкву, крамницю, і відіграють роль місцевого центру для навколишніх сіл, 2) у широкому значенні (і як термін «село») – не тільки всі сільські поселення, але і сільське господарство та комплекс аграрних соціально-економічних відносин, які відрізняються від міських.

Сільська місцевість – це вся заселена територія країн і районів, що розташову-

ється поза межами міських поселень, з її природними і зміненими людиною (антропогенними) ландшафтами, населенням і населеними пунктами (які належать до категорії сільських).

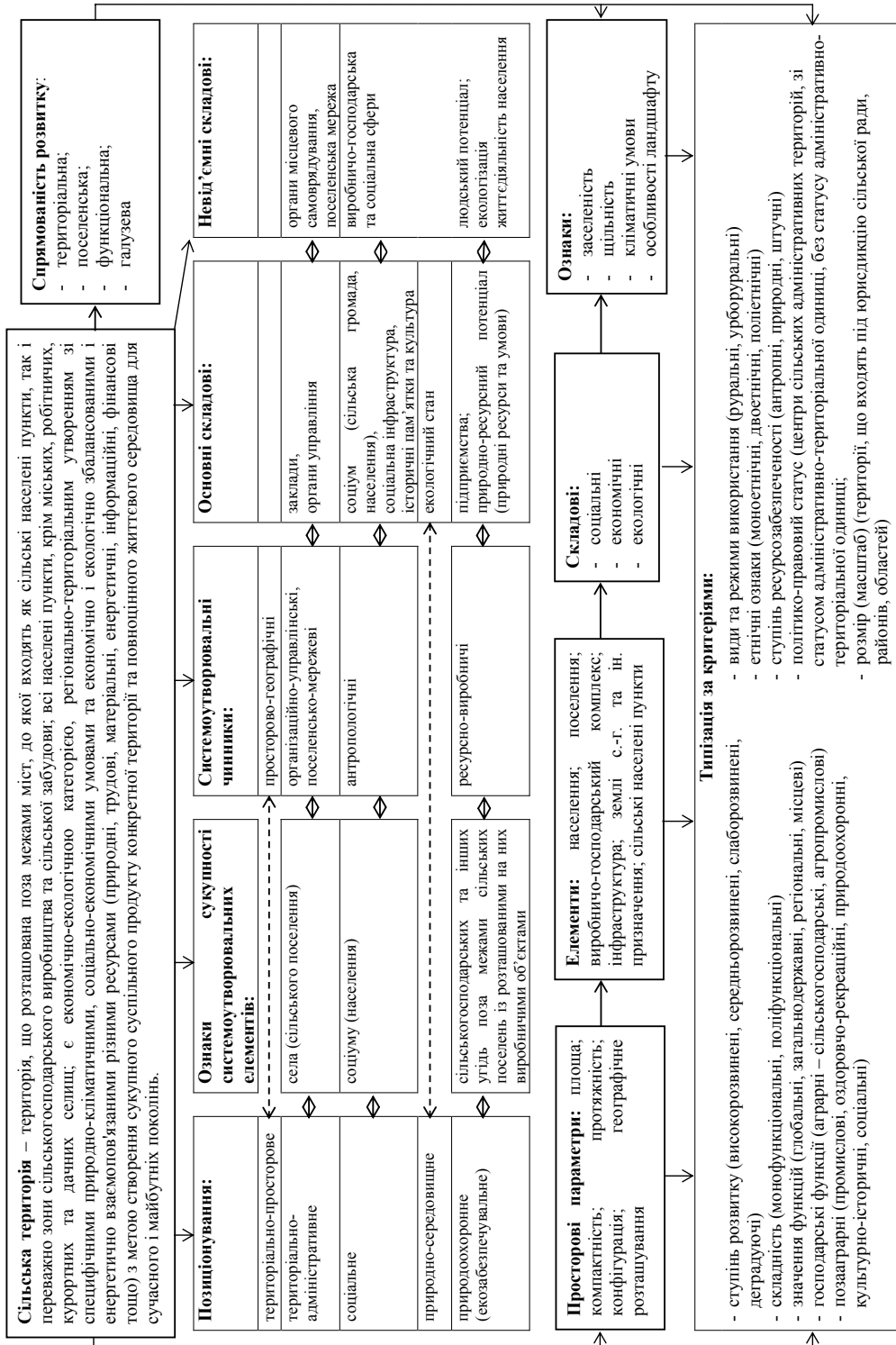
Сільське населення – жителі всієї сукупності сільських поселень якої-небудь території, постійне населення сільської місцевості, категорія населення, яка виокремлюється в окрему групу під час перепису або поточного обліку поряд з міським населенням [10].

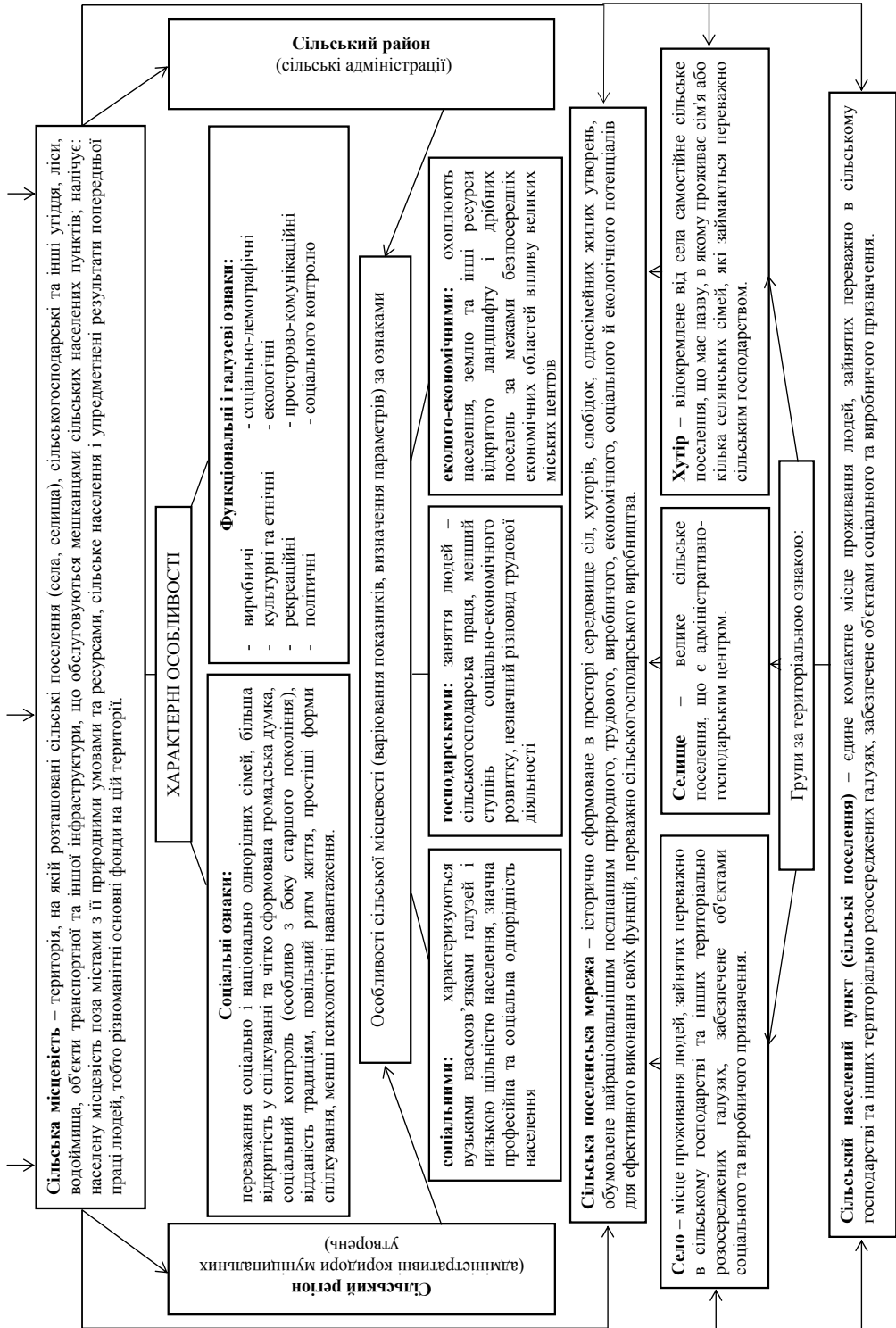
Отже, поняття: сільські, село, сільська місцевість, території – це нероздільно взаємопов'язані смислові категорії.

У нормативно-правових і відомчих документах дефініцію «сільський населений пункт» сформульовано у прикладному значенні у Державних будівельних нормах Б.2.4-1-94 «Планування і забудова сільських поселень», а саме – як сільські поселення (село, селище, хутір) єдиного компактного місця проживання людей, зайнятих переважно у сільському господарстві та інших територіально розосереджених галузях і забезпечених об'єктами соціального і виробничого призначення; села і поселення незалежно від їх адміністративної підпорядкованості – у рішенні президії Верховної Ради України щодо нової редакції документа «Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР»; населений пункт неміського типу, переважна кількість жителів якого зайнята у сільському господарстві, – у наказі Державного комітету України «Про затвердження інструментарію щодо складання квартальних списків житлових будинків і списків сільських населених пунктів для проведення пробного перепису населення 2010 року».

З огляду на впровадження соціальних стандартів і нормативів у сільській місцевості для розвитку соціальної сфери села та сільських територій, у Державній цільовій програмі розвитку українського села на період до 2015 р. затверджено форму паспорта сільського населеного пункту.

Паспорт призначено для проведення моніторингу трансформаційних процесів





Структурно-організаційна будова сільських територій (власна розробка)

розвитку сільських територій, містить комплекс показників, які характеризують соціально-економічну, демографічну, екологічну ситуації, зайнятість населення, матеріально-технічне забезпечення, наявність та використання земельних ресурсів, об'єктів соціальної інфраструктури, інженерне забезпечення тощо. Документ розроблено для відстеження трансформаційних процесів у виробничій та соціальній сферах на селі, узагальнення яких слугуватиме базою для розробки програм соціально-економічного розвитку територій на місцевому, районному, обласному і державному рівнях. Паспорт призначено для керівників і спеціалістів місцевого, районного та обласного рівнів управління, сільськогосподарських дорадчих служб, науковців, викладачів вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, причетних до розв'язання проблем з розвитку сільських територій та поліпшення рівня життя сільського населення.

Узагальнені матеріали за результатами паспортизації сільських територій затверджуються Кабінетом Міністрів України і враховуються під час формування головного фінансового документа – Державного бюджету України.

Для досягнення поставленої мети у процесі виконання її завдань було розроблено структурно-логічну схему структурно-організаційної будови сільських територій (рисунк).

Слід зауважити, що для характеристики сільських територій варто враховувати особливості їх розвитку (територіальні, поселенські, функціональні, галузеві), а саме:

- позиціонування – територіально-просторове (просторово-географічне поширення), територіально-адміністративне (організаційно-управлінське, поселенсько-мережеву сільські структури), соціальне (антропологічну, історико-культурну інфраструктуру соціуму), екологічне (екологічних станів, ситуацій, природних і антропогенно-змінених екосистем, природно-ресурсний потенціал забезпечення природоохоронної і господарської діяльності);

- системоутворювальну організацію – ландшафтно-географічні, ґрунтово-кліматичні;
- структурно-організаційні (управлінські), структурно-функціональні (виробничо-господарські, соціальні), екологічні (екобезпечні) чинники;
- типізацію – за ступенем розвитку, складністю й розміром, функціональним та цільовим призначенням, режимами використання, етнічною специфікою, політико-правовим статусом.

Більшість вітчизняних учених не розділяють понять сільських територій і місцевості, хоча у сільській місцевості виокремлюють структурні елементи, адміністративні коридори (мережі) муніципальних утворень – сільських регіонів і сільські адміністрації – сільських районів. Характерні особливості сільської місцевості обумовлено варіюванням сукупності показників, які формують параметри їх подальшого розвитку за ознаками – соціальними, господарськими, еколого-економічними (соціально-економічними, інституційно-інфраструктурними, виробничо-господарськими, еколого-безпечними).

Адміністративно-муніципальна організація сільських територій (місцевості) залежить від поширення та потенційних можливостей ефективного розвитку сільських населених мереж (як груп поселень – сіл, селищ, хуторів за територіальною ознакою) і сільських населених пунктів зокрема.

## ВИСНОВКИ

Проаналізовано нормативно-правову, довідкову і науково-методичну літературу щодо визначення і трактування понять «сільські території» та складових їх структурно-організаційної будови. Встановлено структурні складові й організаційні особливості сільських територій (місцевості, регіонів, районів, поселенської мережі, населених пунктів). Розроблено структурно-організаційну будову сільських територій у процесі теоретичного аналізу тлумачень понятійно-категоріального агро-екологічного апарату для обґрунтування соціо-економіко-екологічного потенціалу

під час екологічного оцінювання їх стану і розвитку.

У авторському трактуванні соціо-економіко-екологічний потенціал – це системотворювальні структурні форми, складові елементи будови, види та процеси взаємодії підсистем, до яких застосовують характеристики соціо-економіко-екологічних ситуацій та встановлення рівнів безпеки (соціальної, економічної, екологічної сталості) сільських територій.

Нами виокремлено такі види соціо-економіко-екологічного потенціалу: інституційно-інфраструктурний – за рівнями організації управління і місцевого самоврядування (управлінську ієрархію, інституційну організацію, адміністративне функціонування, агроекологічну освіту, медичне і соціально-побутове комунальне обслуговування); територіально-просторовий – у типах природокористування (землі сільськогосподарського, несільськогосподарського, водогосподарського, рибогосподарського, лісгосподарського, природоохоронного призначення та їх просторове поширення, територіальне розміщення, географічне положення); виробничо-господарський – за видами діяльності сільськогосподарського

виробництва (тваринництво, рослинництво, рибництво, переробка, агросервіс, туризм, історико-культурна, краєзнавча і природоохоронна діяльність); культурно-інноваційний – за спрямованістю культур взаємних перетворень (інформаційний, комунікативний, етнографічний); природно-ресурсний – за ресурсоемністю і ресурсовідновлювальною спрямованістю (біокліматичний, ґрунтово-кліматичний, гідрологічний, біосферний, біопродуктивний, буферності територій) для визначення екологічних станів агроландшафтів та характеристики екологічних ситуацій (умовно сприятливі, задовільні, напружені, критичні або кризові, катастрофічні) та встановлення рівнів екологічної безпеки (природний, зрівноважений, кризовий, критичний, катастрофічний, колапс).

Рівні якості життєдіяльності, життєзабезпечення, життєзбереження під час дослідження сільських територій встановлюються за основними чинниками, а саме: соціальною активністю (мобільність) та відповідальністю; економічною доцільністю (ефективність); екологічною безпечністю (стійкість); біологічною спроможністю (ємність) та повноцінністю.

## ЛІТЕРАТУРА

1. *Рідей Н.М.* Структурно-функціональна характеристика складових агросфери / Н.М. Рідей, Ю.А. Кучеренко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2014. – № 3 (74). – С. 36–45.
2. Передумови формування сталого розвитку агросфери / Н.М. Рідей, Ю.А. Кучеренко, Д.Л. Шофолов, А.А. Горбатенко // Таврійський науковий вісник. – 2014. – Вип. 89. – С. 187–197.
3. Науково-методичні підходи до соціо-економіко-екологічного моніторингу агросфери / Н.М. Рідей, Ю.А. Кучеренко, Д.Л. Шофолов, А.А. Горбатенко // Збірник наукових праць Подільського аграрно-технічного університету. – Кам'янець-Подільський, 2014. – С. 57–60.
4. *Рідей Н.М.* До поняття соціо-економіко-екологічного моніторингу сільських територій / Н.М. Рідей, Ю.А. Кучеренко // Таврійський науковий вісник. – 2014. – Вип. 88. – С. 299–309.
5. *Павлов О.І.* Сільські території: теоретично-методологічні засади дослідження [Електронний ресурс] / О.І. Павлов. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/77931/5-Pavlov.pdf?sequence=1>
6. *Єрмоленко В.М.* Особливості формування категорії «сталий розвиток сільських територій» [Електронний ресурс] / В.М. Єрмоленко. – Режим доступу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/7490/1/10evm.pdf>
7. Електронний словник Vseslova [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vseslova.com.ua>
8. *Ожегов С.И.* Словарь русского языка / С.И. Ожегов; под ред. д-ра филол. наук Н.Ю. Шведова. – [Изд. 10-е, стереот.]. – М.: Советская Энциклопедия, 1973. – 846 с.
9. Словник-довідник з агроекології / за ред. О.І. Фурдичка. – К.: Основа, 2007. – 272 с.
10. Социально-экономическая география: понятия и термины: Словарь-справочник / [Отв. ред. А.П. Горкин]. – Смоленск: Ойкумена, 2013. – 328 с.



## REFERENCES

1. Ridei N.M., Kucherenko Yu. A. (2014). Ctrukturno-funktsionalna kharakterystyka skladovykh ahrosfery [Structural and functional characteristics of agrosphere components]. Visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarynoi akademii [Journal of Poltava State Agrarian Academy], no. 3 (74), pp. 36–45 (in Ukrainian).
2. Ridei N.M., Kucherenko Yu.A., Shofolov D.L., Horbatenko A.A. (2014). Peredumovy formuvannia staloho rozvytku ahrosfery [Prerequisites of agrosphere sustainable development]. Tavriiskyi naukovyi visnyk [Tavria Scientific Bulletin], vol. 89, pp. 187–197 (in Ukrainian).
3. Ridei N.M., Kucherenko Yu.A., Shofolov D.L., Horbatenko A.A. (2014). Naukovo-metodychni pidkhody do sotsio-ekonomiko-ekolohichnoho monitorynhu ahrosfery [Scientific and methodical approaches to socio-economic and ecological monitoring of agrosphere]. Zbirnyk naukovykh prats Podilskoho ahraryno-tekhnichnoho universytetu, pp. 57–60 (in Ukrainian).
4. Ridei N.M., Kucherenko Yu.A. (2014). Do poniattia sotsio-ekonomiko-ekolohichnoho monitorynhu silskykh terytorii [The concept of socio-economic and ecological monitoring of rural areas]. Tavriiskyi naukovyi visnyk [Tavria Scientific Bulletin], vol. 88, pp. 299–309 (in Ukrainian).
5. Pavlov O.I. Silski terytorii: teoretychno-metodolohichni zasady doslidzhennia [Rural areas: theoretical and methodological bases of research]. Available at: <http://historyans.com/JournALL/regions/3/5.pdf> (in Ukrainian).
6. Yermolenko V.M. Osoblyvosti formuvannia katehorii «Stalyi rozvytok silskykh terytorii» [Features of formation of the category «Sustainable rural development»]. Available at: <http://elibrary.nubip.edu.ua/7490/1/10evm.pdf> (in Ukrainian).
7. Elektronnyi slovnyk «Vseslova» [Electronic Dictionary «Vseslova»]. Available at: <http://vseslova.com.ua>
8. Ozhegov S.I. (1973). Slovar russkogo yazyka. Ed. Shvedova N.Yu. Moscow: Sovetskaya Entsiklopediya, ed. 10, 46 p. (in Russian).
9. Furdychko O.I. (2007). Slovnyk-dovidnyk z ahroekolohii [Guide dictionary of Agroecology]. Kyiv: Osnova (in Ukrainian).
10. Gorkin A.P. (2013). Sotsialno-ekonomicheskaya geografiya: ponyatiya i terminy [Socio-economic geography: concepts and terms]. Smolensk: Oykumena, 328 p. (in Russian).

## НОВИНИ

### 1–3 липня 2015 р. відбудеться Міжнародна науково-практична конференція «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ»

#### МЕТА КОНФЕРЕНЦІЇ

Обговорення та обмін науково-практичною інформацією результатів досліджень з проблем екологічної безпеки аграрного виробництва, отримання якісної і безпечної сільськогосподарської продукції, збалансованого природокористування, управління агроландшафтами та охорони навколишнього природного середовища.

#### ТЕМАТИКА І НАПРЯМИ КОНФЕРЕНЦІЇ

*Екологічна безпека сільськогосподарського виробництва:*

- агроекологічний моніторинг; біобезпека; органічне виробництво і спеціальні сировинні зони; екологічні проблеми рослинництва і тваринництва, розвитку сільських територій; вплив наслідків аварії Чорнобильської АЕС на агросферу; фіторе mediaція та фітомеліорація ґрунтів;

*Економіка природокористування:*

- збалансований розвиток аграрного сектора економіки; ринок, управління ресурсами в агропромисловому комплексі; трансфер наукових результатів, інноваційні проекти екобезпеки;

*Охорона навколишнього природного середовища:*

- актуальні питання екосозології; природно-заповідна справа; формування екомережі; збереження біорізноманіття; культура, освіта і роль неурядових організацій.

#### МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:

03143, м. Київ, вул. Метрологічна, 12, Інститут агроекології і природокористування  
Національної академії аграрних наук України  
(044) 522-67-55 [www.agroeco.org.ua](http://www.agroeco.org.ua) [agroecologynaan@gmail.com](mailto:agroecologynaan@gmail.com)